

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Надежда Кръстева, преподавател в Югозападен университет
„Неофит Рилски“ – Благоевград

ОТНОСНО: дисертационен труд на тема: *„Противодействие срещу речта на омразата (hate speech) в онлайн среда“* за придобиване на образователна и научна степен „Доктор“ по докторска програма „Организация и управление извън сферата на материалното производство (Мениджмънт на публичната сфера)“, професионално направление 3.7. Администрация и управление, област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки с автор **Александър Александров Янков**, докторант редовна форма на обучение в катедра „Национална сигурност и публична администрация“ при Правно-исторически факултет на Югозападен университет „Неофит Рилски“

Основание за представяне на становището: участие в състава на научно жури, определено със Заповед № 1167 от 24.07.2023 г. на Ректора на Югозападен университет „Неофит Рилски“

I. Кратки биографични данни за докторанта

Александър Александров Янков придобива висше образование по специалност „Право“ в Югозападен университет „Неофит Рилски“, гр. Благоевград през 2021 г. През същата година е зачислен за редовен докторант в професионално направление 3.7. Администрация и управление, докторска програма „Организация и управление извън сферата на материалното производство (Мениджмънт в публичната сфера)“ към катедра „Национална сигурност и публична администрация“ в Правно-историческия факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски“, с научен ръководител проф. д-р Тереза Тренчева.

От документацията в процедурата е видно, че в периода 2013-2021 г. Александър Янков работи като продуктов мениджър, чиито основни дейности и отговорности са представяне и имплементиране на новите технологии на българския пазар. Понастоящем работи в Държавна агенция „Технически операции“, гр. София.

II. Обща характеристика и структура на дисертационния труд

В дисертационния труд на тема: „Противодействие срещу речта на омразата (hate speech) в онлайн среда“, разработен от докторант Александър Янков, се изследва сложен и социално ангажиран проблем, с особено място в съвременната действителност. На вниманието ни е представен труд върху актуална и значима проблематика, а резултатите от изследователската дейност на автора имат както научно-теоретичен, така и приложен характер.

Дисертационният труд на Александър Янков е с общ обем от 262 стр. и е структуриран в увод, четири глави, заключение, приноси на дисертационното изследване, списък на използваните и цитирани източници (включени са 36 заглавия на кирилица, 39 заглавия на латиница, 17 интернет източници и съдебна практика), списък на използваните съкращения, списък на таблиците, списък на фигурите, приложение и списък с публикациите на автора по темата на дисертационния труд. Бележките под линия са 199. Организационно и съдържателно трудът предлага логика на научното изследване, съразмерност между отделните части, обобщения към отделните глави.

В **увода** на дисертационното изследване се подчертава актуалността и значимостта на темата. Научно вярно са определени обектът и предметът на разработката. Ясно и точно са конкретизирани целта, задачите и научните подходи и методи, използвани от докторанта в процеса на работа. Всеки от компонентите в постановъчната част на дисертационното изследване е добре формулиран и изпълним в параметрите на труда. На тяхна основа е дефинирана и работната хипотеза на дисертационната разработка.

В **Глава първа** се изследва понятието „реч на омразата“. Авторът анализира неговата същност, проследява съществуващите дефиниции, посочва значението му за съвременното общество. Направено е сполучливо разграничение между речта на омразата и свободата на изразяване. В тази част от своето изследване, докторантът с основание обръща внимание и на престъпленията от омраза, които се извършват най-често по специфични подбуди. В този контекст е проследена и практиката на Европейския съд по правата на човека.

Глава втора е посветена на речта на омразата в онлайн среда. Изложението насочва към основни аспекти от същността и значението на интернет за съвременното общество, наречено „информационно общество“. Очертани са основните характеристики на речта на

омраза в интернет пространството. Авторът обръща внимание и на деструктивните форми на речевото поведение.

Глава трета е посветена на противодействието срещу речта на омразата в онлайн среда. Анализирани са двата съществуващи модела на противодействие – европейският и американският, като са посочени техните силни и слаби страни. В изложението авторът описва действащите мерки за противодействие на речта на омразата в интернет среда, които се оказват недостатъчно ефективни, с оглед негативните измерения, които има разглежданото явление днес. Обърнато е внимание и на възможността за търсене на наказателна отговорност при определени случаи.

Практико-приложната част на дисертационното изследване се съдържа в **Глава четвърта**. В нея са представени резултати от проведено анкетно проучване сред студенти и докторанти от три различни български висши училища относно информираността и отношението им към речта на омразата, както и възможните форми за противодействие. Въз основа на получените резултати, авторът прави съответни обобщения и формира препоръки за развитие.

В **заключението** още веднъж се подчертава сложността на разглежданата материя, необходимостта от по-задълбочена информираност на обществото, нуждата от прилагането на мерки за ефективно ограничаване/премахване на речта на омразата в онлайн среда.

III. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

В организационен и съдържателен план, трудът предлага добра съразмерност, свързаност и логика на научното изследване. Структурата на дисертационния труд съответства на поставените цел и задачи. Направеният анализ е подробен и целенасочен. Одобрявам използваният интердисциплинарен подход, защото той позволява прилагането на знания от различни научни области и обогатява изследването.

Авторът демонстрира добро владение на специфичната терминология, познаване на проблематиката, като теория и практически решения, показва добри възможности за проучване и интерпретация на теоретични разработки и авторови тези.

Отчитам като приносен момент направения теоретичен анализ върху същността на речта на омразата в дигитална среда, съдържащ се в Глава втора на дисертационната разработка. Изследването доказва сериозността на проблема, неговите мащаби, както и

трудностите при борбата с него. Наред с това анализът разкрива, че докторант Александър Янков притежава необходимата компетентност и възможности за научно-теоретична интерпретация на изследваната проблематика.

В научно-приложен план като приносен момент отчитам авторското анкетно проучване – като съдържание, резултати и компетентен анализ върху тях. То е показателно за актуалността на разглежданата проблематика, за действителния интерес и информираност на младите хора относно явлението „реч на омразата“ в онлайн среда. Резултатите от проучването служат за очертаването на изводи и оформянето на адекватни препоръки за последващи действия в научната област и практика.

IV. Оценка на публикациите и авторефера на докторанта

Александър Янков представя три публикации на български език и три публикации на английски език, като четири от публикациите са конкретно по темата на дисертационното изследване. Чрез представената продукция докторантът изпълнява минималните национални изисквания за придобиване на образователна и научна степен „доктор“. Публикационната активност е показателна за трайния научен интерес на докторанта към научни изследвания.

Представеният автореферат към дисертационния труд е изготвен съобразно правилата и отразява съдържанието на труда обективно и пълно.

V. Бележки и препоръки

Позволявам си да насоча вниманието на автора на дисертационния труд към следните бележки и препоръки:

- Актуалността на дисертационно изследване позволява при представяне на различните аспекти на проблематиката по-ясно да се заяви и авторската позиция по отделни нейни аспекти.
- Текстът се нуждае от техническа редакция. Отстраняването на допуснатите неточности само би подобрило качеството на представения дисертационен труд.
- Препоръчително е текста към използваните фигури в текста да бъдат на български език.

Отправените препоръки по никакъв начин не накърняват положителната оценка, която трудът заслужава.

VI. Заключение

Представеният дисертационен труд удовлетворява всички изисквания на чл. 6, ал. 3 от ЗРАСРБ, съдържа научни и научно-приложни резултати, представляващи принос в науката, и показва, че кандидатът притежава задълбочени теоретични знания, както и способност за провеждане на самостоятелни научни изследвания и анализ на резултатите от тях по посока към изясняване концептуалните параметри на изследването в теоретичен и практически план.

Предвид всичко посочено, убедено давам своята **положителна оценка** и предлагам на научното жури да присъди образователна и научна степен „Доктор“ на Александър Александров Янков в професионално направление 3.7. Администрация и управление, докторска програма „Организация и управление извън сферата на материалното производство (Мениджмънт на публичната сфера)“.

06.09.2023 г.

Благоевград

Член на научното жури:

/доц. д.р Н. Кръстева/

OPINION

by Assoc. Prof. Nadezhda Krasteva, PhD, Lecturer at South-West University
“Neofit Rilski” - Blagoevgrad

REGARDING: Dissertation Work on the topic: “*Countering Hate Speech in the Online Environment*” for the acquisition of the educational and scientific degree “PhD” in the doctoral program “Organization and management outside the sphere of material production (Public Sphere Management)”, professional field 3.7. Administration and management, area of higher education 3. Social, economic and legal sciences, authored by *Aleksandar Aleksandrov Yankov*, a full-time doctoral student at the Department of “National Security and Public Administration” at the Faculty of Law and History of the SouthWest University “Neofit Rilski”.

Reason for presenting the opinion: Participation in the composition of a scientific jury, as determined by Order No. 1167 dated 24.07.2023 by the Rector of South-West University “Neofit Rilski”.

I. Brief biographical data of the PhD student

Aleksandar Aleksandrov Yankov obtained his higher education in the field of “Law” at South-West University “Neofit Rilski”, Blagoevgrad, in 2021. During the same year, he was enrolled as a full-time PhD student in the professional field 3.7. Administration and management, doctoral program “Organization and management outside the sphere of material production (Public Sphere Management)” at the Department of “National Security and Public Administration” at the Faculty of Law and History of the South-West University “Neofit Rilsk”, with Prof. Tereza Trencheva, PhD, as his academic supervisor.

It is evident from the documentation in the procedure that during the period 2013-2021, Aleksandar Yankov worked as a product manager, with primary duties and responsibilities revolving around the presentation and implementation of new technologies in the Bulgarian market. Currently, he is employed at the State Agency “Technical Operations”, Sofia.

II. General Characteristics and Structure of the PhD Thesis

In the dissertation work titled “Countering Hate Speech in the Online Environment”, developed by PhD student Aleksandar Yankov, a complex and socially engaged issue is explored, holding a significant place in contemporary reality. The work focuses on current and relevant issues, and the results of the author's research have both a scientific-theoretical and practical application.

Aleksandar Yankov's dissertation work comprises a total of 262 pages and is structured into an introduction, four chapters, a conclusion, contributions to the dissertation research, a list of used and cited sources (including 36 Cyrillic titles, 39 Latin titles, 17 internet sources, and legal precedents), a list of abbreviations used, a list of tables, a list of figures, appendices, and a list of the author's publications on the dissertation topic. Footnotes number 199.

Organized both structurally and in terms of content, the work presents a logical approach to scientific research, ensuring coherence between its individual parts and summarizing each chapter.

In **the introduction** of the dissertation research, the relevance and significance of the topic are emphasized. The object and subject of the study are scientifically defined, and the goals, tasks, scientific approaches, and methods used by the doctoral student in the research process are clearly and precisely specified. Each component in the introductory part of the dissertation research is well-formulated and executable within the work's parameters. Based on these components, the working hypothesis of the dissertation development is defined.

Chapter One explores the concept of “hate speech”. The author analyzes its essence, traces existing definitions, and highlights its significance for contemporary society. A clear distinction is made between hate speech and freedom of expression. In this part of the study, the doctoral student also pays attention to hate crimes, which are most often committed under specific motivations. In this context, the practice of the European Court of Human Rights is also examined.

Chapter Two is dedicated to hate speech in the online environment. The exposition focuses on fundamental aspects of the essence and significance of the internet for contemporary society, often referred to as the “information society”. The main characteristics of hate speech in the online space are outlined. The author also draws attention to destructive forms of speech behavior.

Chapter Three is dedicated to countering hate speech in the online environment. The two existing models of counteraction are analyzed – the European and the American, with their strengths and weaknesses highlighted. In the exposition, the author describes the current measures in place to counter hate speech in the online environment, which are found to be insufficiently effective, considering the negative dimensions of the phenomenon today. Attention is also drawn to the possibility of seeking criminal liability in specific cases.

The practical-applied part of the dissertation research is presented in **Chapter Four**. It contains the results of a conducted survey among students and doctoral students from three different Bulgarian higher education institutions regarding their awareness and attitudes towards hate speech, as well as possible forms of counteraction. Based on the obtained results, the author makes relevant summaries and formulates recommendations for further development.

In the **conclusion**, once again, the complexity of the examined subject is emphasized, along with the necessity for deeper public awareness and the need for implementing measures for effectively limiting/removing hate speech in the online environment.

III. Evaluation of the Obtained Scientific and Scientific-Practical Results

In terms of organization and content, the work demonstrates good proportionality, coherence, and logical structure of the scientific research. The structure of the dissertation work corresponds to the set goals and tasks. The analysis conducted is detailed and purposeful. I approve of the interdisciplinary approach used, as it allows for the application of knowledge from various scientific fields and enriches the research.

The author exhibits a strong command of specialized terminology, a deep understanding of the subject matter, both in theory and in practical solutions, and demonstrates excellent capabilities for studying and interpreting theoretical developments and authorial theses.

I acknowledge as a valuable contribution the theoretical analysis conducted on the essence of hate speech in the digital environment, presented in Chapter Two of the dissertation work. The research highlights the seriousness of the problem, its scope, and the challenges in combating it. Moreover, the analysis reveals that doctoral student Aleksandar Yankov possesses the necessary competence and capabilities for a scientific-theoretical interpretation of the examined issues.

From a scientific-practical perspective, I consider the author's survey to be a valuable contribution – in terms of content, results, and competent analysis thereof. It serves as an indicator

of the relevance of the examined issues, the genuine interest, and awareness of young individuals regarding the phenomenon of “hate speech” in the online environment. The results of the survey provide insights and shape adequate recommendations for subsequent actions in both the scientific and practical realms.

IV. Evaluation of the Publications and Doctoral Thesis Abstract by the PhD Student

Aleksandar Yankov presents three publications in Bulgarian and three publications in English, with four of the publications specifically related to the topic of the dissertation research. Through the presented body of work, the doctoral student meets the minimum national requirements for obtaining the educational and scientific degree of “Doctor of Philosophy”. The publication activity is indicative of the doctoral student's enduring scholarly interest in scientific research.

The doctoral thesis abstract presented aligns with the rules and objectively reflects the content of the thesis.

V. Notes and Recommendations

I would like to draw the author of the dissertation research's attention to the following notes and recommendations:

- The timeliness of the dissertation research allows for a clearer presentation of various aspects of the issue and the author's position on individual aspects.
- The text requires technical editing. Rectifying the identified inaccuracies would enhance the quality of the presented dissertation work.
- It is advisable to have the text accompanying the figures in the text in Bulgarian.

The provided recommendations do not in any way diminish the positive assessment that the work deserves.

VI. Conclusion

The presented dissertation work satisfies all the requirements of Article 6, Paragraph 3 of the Act on Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria, contains scientific and scientifically applied results contributing to the field of science, and demonstrates that the

candidate possesses in-depth theoretical knowledge as well as the ability to conduct independent scientific research and analyze the results towards clarifying the conceptual parameters of the study in both theoretical and practical terms.

Considering all the points mentioned, I confidently provide my **positive evaluation** and recommend that the scientific jury confer the educational and scientific “PhD” degree upon Aleksandar Alexandrov Yankov in the professional field 3.7: Administration and Management, within the doctoral program “Organization and Management outside the Sphere of Material Production (Public Sphere Management).”

September 6, 2023

Blagoevgrad

Member of the Scientific Jury:

/Assoc. Prof. N. Krasteva, PhD/